

МЕЃУНАРОДЕН НАУЧНО-СТРУЧЕН СОБИР НА ТЕМА: "ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАНИЕ-СОСТОЈБА И ПРЕДИЗВИЦИ"

Научно-стручниот собир беше реализиран во периодот од 17-19 Мај, во хотел Сириус-Струмица. Организатори на овој собир беа:

- ❖ **Сојузот на дефектолози на Република Македонија;**
- ❖ **Министерството за образование и наука на Република Македонија;**
- ❖ **Филозофски факултет-Институт за дефектологија.**

Собирот беше организиран со цел:

1. Да се презентираат развиени системи на инклузивно образование;
2. Да се согледа состојбата во процесот на инклузивното образование во Република Македонија од аспект на засегнатите страни од процесот;
3. Да се согледаат предизвиците со кои треба да се соочи Република Македонија, во насока на унапредување на инклузивното образование на децата со посебни образовни потреби во предучилишните, основните и средните образовни установи.

Во продолжение на овој документ се опишани заклучоците и препораките кои произлегоа од дискусиите на тркалезните маси и презентациите на научно-стручните трудови.

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Општиот заклучок од презентациите на трудовите како и од дискусиите на тркалезната маса е дека **инклузивното образование во Р.Македонија** во моментот се разгледува како **изолиран процес** кој ги засегнува само стручните работници, децата со посебни образовни потреби и нивните родители.

За унапредување на овој процес **инклузивното образование на децата со посебни образовни потреби** треба да се разгледува како **социјална промена** во која треба да се вклучат **сите засегнати страни** од процесот на инклузија.

За таа цел потребни се **промени** во:

1. Системот на планирањето, оценувањето и евалуацијата на воспитно-образованата работа со оваа група ученици,
2. Системот на менаџирање на инклузивното образование во Р.М;
3. Системот на мултидисциплинарниот пристап како и
4. Системот на проценка, оценка и идентификација на децата со посебни образовни потреби.

1. Во однос на **Планирањето, оценувањето и евалуацијата на воспитно-образованата работа потребни се:**

- Измени и промени во постоечкиот Правилник за оценка и проценка на специфичните потреби на лицата со инвалидност;
- Законска обврска за изработка на Индивидуални образовани планови (ИОП) за учениците со посебни потреби;
- Изготвување на Правилник за изработка на Индивидуален Образовен План за ученици со посебни потреби во кој ќе се дефинира начинот за изработка на истиот;
- Подготовка на наставниот кадар во редовните училишта за изработка на ИОП преку организирање на обуки и работилници;
- Задолжителна и континуирана едукација за Инклузивно образование на наставниците и за директорите на редовните училишта за поефективна организација на Инклузијата;

- Оценувањето на учениците со посебни потреби се прави врз основа на индивидуалните цели предвидени во ИОП;
- Формирање на тело за координација на инклузијата на локално и централно ниво;
- Дефинирање на улогата на мобилниот дефектолог во инклузивното образование, преку изготвување на нормативи за опис на неговите работни задачи.

2. Во однос на Менаџментот на инклузивното образование во Р.М потребно е:

- Во однос на законската легислатива потребно е Министерството за образование и наука заедно со останатите организатори на собирот да предложи до Собранието на Р.Македонија, Закон за инклузивно образование или посебна глава во постоечкиот закон за образование;
- Во законот за средно образование да се внесе одредба за вклучување на дефектолози – ресурсни наставници кои ќе нудат услужни дејности за учениците со посебни образовни потреби вклучени во редовните средни училишта;
- Во законот за високо образование да се внесе нота на инклузивност;
- Посебните основни училишта освен основната дејност да ја превземат улогата на ресурсни центри кои ќе нудат услужни дејности за учениците со посебни образовни потреби вклучени во редовните училишта;
- Основните училишта каде има посебни паралелки да превземат улога на ресурсен центар;
- Да продолжат вработувањата на дефектолози со акцент на општините каде нема работни позиции за стручен работник-дефектолог;
- Да се регулираат односно да се зголемат финансиските средства за основните училишта кои имаат посебни паралелки или ученици со посебни образовни потреби.

3. Во однос на промени во системот на мултидисциплинарниот пристап потребно се:

- Инклузивни тимови во редовните училишта во чиј состав заолжително ќе биде присутен дефектолог;
- Поголема соработка помеѓу членовите од стручниот тим;
- Базично, перманентно и професионално оспособување на наставниците и воспитувачите;
- Македонски модел на инклузивно образование кој подразбира инклузија, но не по секоја цена и не за секое дете;
- На посебен собир да се отвори прашањето за лицата со умерена и тешка интелектуална попреченост опфатени со третман во центрите за дневно згрижување и установите.

4. Во однос на проценка, оценка и идентификација на децата со посебни образовни потреби потребно е:

- Ревидирање на постоечкиот Правилник за определување на специфичните потреби (или изготвување на нов Правилник);
- Изготвување на листа на специфични потреби;
- Да се дефинираат активности за подобрување на регистрацијата на децата со посебни образовни потреби;
- Да се утврди протокол за идентификација на децата вклучени во редовниот образовен систем, кај кои се евидентирани развојни / едукативни потешкотии, по започнувањето на едукативниот процес; законски да се регулира воспоставување на интерресорна соработка и координација;

- Да се зајакне и системски изнајде решение за контакти и достапност на стручните институции на локално/централно ниво;
- Законски да се регулира воспоставување на интерресорна Комисија за оценка и проценка - во својот состав да содржи стручни лица од соодветен ресор - здравство, образование, социјала ; да се дефинира составот на комисијата со задолжителни членови – педијатар, психолог, педагог наставник, дефектолог, а по потреба да бидат вклучени и др.стручни лица;, да се определи улогата и задачите на истата, а родителот како член - неопходна карика и партнер за соработка;
- Неопходно е изготвување од страна на Комисијата на функционална проценка на детето односно определување на сите негови потреби (здравствени, едукативни, социјални);
- Да се воспостави систем на проценка, рана интервенција, рехабилитација, третман и следење на детето со ПОП; трансфер на информациите за детето низ институциите и установите кое ги посетува- предучилишна установа, училиште и сл.

19.05.2012 год.
Струмица

Претседател на Сојуз на
дефектолози на Р.Македонија
Горан Петрушев